

II ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

ΤΟΥ Κ. ΛΑΜΠΑΚΗ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΥΖΑΥΤΙΟΔΟΤΟΥ

Καθιστῶ γνωστὸν τῷ εἰς τὴν χθεσινὴν «Ἐστία» γράφοντι Βυζαντινολόγῳ, ὅτι μετ' αὐτοῦ εἰς οὐδεμίαν ἐπιστημονικὴν συζήτησιν δύναμαι νὰ ἔλθω. Βλέπετε, ὅτι ὁ ἀνὴρ γράφει, ὅτι ἐγὼ θέτω παῦλαν μεταξὺ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ; Ἐγὼ, ὅστις πρῶτος πρὸ 30 ἐτῶν περίπου εἰς τὸν «Αἰῶνα» (30 Σεπτεμβρίου 1883) ὕψωσα τὴν φωνὴν καὶ τὴν σημαίαν τοῦ ἐνταύτου τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ προχθές ἀκόμη ἔγραψα εἰς τὴν φίλην «Ἐσπερινήν», ἀπαντῶν πρὸς τὸν κ. Καραβίδαν, ὅτι δι' ἡμᾶς ὁ Περικλῆς εἶνε πάππος, πατὴρ δὲ ὁ Μ. Κωνσταντῖνος κτλ. Βλέπετε ὁ γράφων ἐν τῇ «Ἐστίᾳ» λέγει, ὅτι ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία εἶνε καθαρῶς Ἑλληνικὴ, χωρὶς ὁ Ἰουδαϊσμός νὰ ἐπέδρασεν εἰς τι ὅτι καὶ ἡ ἱερὰ λειτουργία ἐρρυθμίσθη ἐπὶ τῶν Ἑλευσινίων μυστηρίων, ὅτι ὁ μεσαιωνικὸς Ἑλληνισμὸς εἶνε στενώτατα συνδεδεμένος μετὰ τῆς ἐκκλησιαίς. Μήπως δι´σχυρίσθημεν ποῦ τὸ ἐναντίον ; Ὁ αὐτὸς γράφει ὅτι «τὰ μωσαϊκὰ, ὁ «φωτοστέφανος», «ἡ ἀπλοῦκή τελετὴ τῶν ἀγώνων» ἐδημιούργησε τὴν Ἀνατολικὴν πομπὴν τῆς θείας λειτουργίας, ὅστις ἐνῷ γράφει ὅτι πάντα τὰ ἐν τῷ Χριστ. Μουσείῳ κανονικώτατα ἔχουσι θέσιν ἐντὸς ἐνὸς Βυζ. Μουσείου πῶς ἔπειτα λέγει, ὅτι πρέπει νὰ ἀφαιρέσωμεν πολλὰ, ὅπως ἀποτελεσθῇ τὸ Ἐμβρυον τοῦ Βυζ. Μουσείου, ὅτι τίποτε τὸ σχετιζόμενον μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας δὲν εἶνε μόνον πρὸς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, (τίς δι´σχυρίσθη τὸ ἐναντίον ;).

Διὰ ταῦτα πάντα δηλοῦμεν τῷ γράφοντι εἰς τὴν «Ἐστία» ὅτι τὴν μετ' αὐτοῦ συζήτησιν θεωροῦμεν ἀπώλειαν χρόνου, ὃν δυστυχῶς πολὺν δὲν ἔχομεν. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ περὶ τῆς γνώμης αὐτοῦ περὶ τοῦ κ. Καββαδαί, ἡμεῖς πολλάκις εἶπομεν καὶ ἐπαναλαμβάνομεν «ὅτι ὅσην καταστροφὴν ἐπέφερεν εἰς τὰς Χριστιανικὰς Βυζαντινὰς ἀρχαιοτάτης ὁ ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας κατασκηνώσας Μέγας οὗτος Βάρβαρος, δὲν ἐπέφερον οἱ δι' ὅλων τῶν αἰώνων τῆς Ἑλλάδος διελθόντες βάρβαροι.

Παρελείπομεν ὅμως, ὅτι ἐνῷ ἀπέστεργε πᾶσαν πρότασιν περὶ διασώσεως Χριστιανικοῦ μνημείου καὶ ἐμίσει πᾶσαν πρότασιν ἐκ τῶν Ἱερῶν Μονῶν προερχομένην, κατεδέχετο, πλούσιος ὢν κυριολεκτικῶς νὰ μαθήσῃ τὴν περιουσίαν τῆς Μονῆς Γαλατάκη εἰς ὑποτροφίαν τοῦ υἱοῦ του, ὑποχρεῶν τὴν Μονὴν ὅχι μόνον τὴν ὑποτροφίαν νὰ καταβάλλῃ, ἀλλὰ καὶ πᾶσας τὰς ἐγγραφὰς κ. λ. π.

Τοῦτο θλιβόμεθα ὅτι ἐπὶ τόσα ἔτη δὲν εὐρέθη εἰς Ἑλλήν ὑπουργὸς ἔχων τὸ σθένος ν' ἀπομακρύνῃ—τοιοῦτον ὄντα τὸν ἄνδρα—τοῦ χώρου τοῦ ὑπουργείου, ὅστις ἔπρεπε νὰ θεωρῇται ἱερός.

Ταῦτα ἔχομεν νὰ ἀπαντήσωμεν εἰς τὸν εἰς τὴν «Ἐστία» γράψαντα, χωρὶς παρακαλοῦμεν νὰ ἔχῃ τὴν ἀξίωσιν ὅτι θὰ κατέλθωμεν μετ' αὐτοῦ εἰς σοβαρὰν ἐπιστημονικὴν συζήτησιν.

Γ. ΛΑΜΠΑΚΗΣ